

Юрченко О.В.
к.е.н., асистент, Центральноукраїнський національний
технічний університет
Линник Р.А.
здобувач вищої освіти, Центральноукраїнський
національний технічний університет

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Вітчизняний аграрний сектор є однією з найважливіших галузей економіки України, що відноситься до бюджетоутворюючих та перспективних галузей економіки. Нажаль, переробна галузь України в сучасних умовах є дуже енергозатратною і неконкурентоспроможною із за високої вартості електроенергії, у зв'язку з чим такі напрями як вирощування цукрового буряку та розвиток тваринництва великої рогатої худоби та свиней є економічно не доцільною. Тому, останніми роками відбулося суттєве зменшення посівних площ сільгоспкультур на 22,5 %, зокрема у п'ять разів зменшилися посівні площі під цукровим буряком, у 6,4 рази знизилися посівні площі кормових культур, що негативно вплинуло на розвиток кормової бази тваринництва. Негативом такої переорієнтації вітчизняних аграрних підприємств стало порушення системи сівозмін, виснаження ґрунтового покриву, зниження рівня продуктивного потенціалу вітчизняного земельного фонду та рівня стійкості земель до деградаційних процесів. Деградація ґрунтів останнім часом є однією з найважливіших виробничо-екологічних проблем, без розв'язання якої неможливо буде забезпечувати високу еколого-економічну ефективність використання земель у майбутньому. У цьому зв'язку важливе місце посідає ефективне управління еколого — соціальною діяльністю, що має на меті забезпечення соціальної та екологічної відповідальності аграрного виробництва.

Важливе місце в аграрній сфері економіки України посідає сільське господарство Кіровоградської області, яке обумовлене наступними чинниками:

- вдалим географічним розташуванням, а саме центральна частина України;
- природно-кліматичними умовами, а саме наявність водних ресурсів у зоні степу;

- ґрунтовими умовами, а саме найбільший відсоток чорноземів, та відносно рівною площиною полів

- сільськогосподарські угіддя займають 82,8 % території регіону та складають 4,9 % загальної площі сільгоспугідь України.

Для Кіровоградського регіону, як аграрного, є необхідним врахувати особливості соціальних витрат в аграрній сфері. Особливістю соціальних витрат в аграрній сфері є те, що вони не обмежуються соціальним захистом працівників та охоплюють витрат пов'язані із заходами забезпечення соціального розвитку сільських територій та екологічною складовою. Одним з напрямів оптимізації є те, що соціальні витрати можуть бути понесені безпосередньо аграрними підприємствами та мати форму цільових податків або платежів до місцевого бюджету. З огляду на специфіку організації агробізнесу та наявність в межах однієї агрокорпорації використання сільськогосподарських земель що належать до різних територій є необхідним обґрунтувати формування витрат на цільові податкові платежі в цих умовах [2].

Особливістю соціальної діяльності бізнесу в аграрній сфері є її спрямованість саме на поліпшення соціального середовища сільських територій і села. Ми приєднуємось до фахівців які вважають, що успішність вирішення соціальних проблем на селі впливає не тільки на ефективність господарської діяльності конкретного підприємства, але й є умовою розвитку аграрної сфери економіки країни в цілому. При цьому, соціальну діяльність аграрного підприємства вважаємо за доцільне трактувати як діяльність, спрямовану на поліпшення соціального захисту сільського населення, соціального середовища сільських територій і села, територій задля досягнення високого рівня його ефективності та соціально-економічного розвитку, в тому числі за рахунок додаткового синергетичного ефекту.

Підвищенням соціальної активності та ефективності соціальної діяльності аграрних підприємств є:

– сприйняття власниками та керівниками аграрних підприємств концепції соціальної відповідальності;

– активна реалізація власниками та керівниками аграрних підприємств соціально орієнтованих програм для покращання ділової репутації та зміцнення конкурентних позицій підприємства на ринку;

– визнання і впровадження у діяльність аграрного підприємства міжнародних стандартів соціальної відповідальності бізнесу, а також інтеграція їх у свою систему управління починаючи з планування та розробки стратегії взаємодії із зацікавленими сторонами

і закінчуючи створенням нефінансової звітності та проведенням соціального аудиту;

– розробка та впровадження національних стандартів, норм та нормативів соціальної відповідальності аграрного бізнесу;

– активне висвітлення у засобах масової інформації здійснених заходів із соціальної відповідальності для формування позитивного іміджу аграрного підприємства та зростання його інвестиційного та кредитного рейтингу. [1]

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Кононенко Л.В., Юрченко О.В. Нефінансова (соціальна) звітність підприємств та цілі сталого розвитку. *Advances in Technology and Science. Abstracts of XII International Scientific and Practical Conference*. Berlin, Germany 2021. URL: https://books.google.com.ua/books?hl=ru&lr=&id=6RUIEAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA62&ots=_yDWBbEu-Y&sig=WU85eNQ0brTXF6y_9s2Gb5UKyBA&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false

2. Крячко В. Г., Юрченко О. В. Інформаційне забезпечення управління екологічною та соціальною діяльністю. *Business Management, Economics and Social Sciences: Collection of scientific articles*. Agenda Publishing House, Coventry, United Kingdom, 2019. 129-133 pp. URL: <http://conferencii.com/files/archive/2019-10.pdf>